

Ek 8 - "KATALİTİK" DEVLET !

M.Tınaz Titiz

Hemen her işin devletten beklendiği toplumumuzda, yapılması gereken işlerin başında, devletin işlevinin ne olduğunun (dolayısıyla da neler olmadığının) doğru ve de yalın biçimde tarif edilmesi gerekmektedir. Çünkü, her soyut hale gelen kavramda olduğu gibi devlete de, toplumumuzda ve belki diğer toplumlarda, gerçek işlevinin çok ötesinde görevler yüklenilmeye çalışılmaktadır.

İş bulamayan kişi kendisine iş bulunmasını, rekabet gücü düşük sanayici kendisinin desteklenmesini, iki karış toprağını yirmi kişilik ailesiyle ekip biçen ve yılın yarısında boş oturan köylümüz giderek artan oranlı destekleme alımlarını hep devletten beklemektedir.

Halbuki devlet, ancak bir kısım insanımızın -gönlünden kopan- vergileriyle oluşan sınırlı bir kaynağa sahiptir ve ancak insanların "ortak çıkarları"na destek sağlamak zorundadır.

Bütün bu isteklerin doğru yerlerine oturtulabilmesi için bir yeni kavrama gereksinim vardır: Bu yeni kavram, "katalitik para" dır!

Katalitik Para, devlet parasıdır ve tek başına hiçbir satın alma gücü olmayan bir paradır. Aynen tedavülden kalkmış bir para gibidir. Ancak insanların ya da kuruluşların kendi paralarıyla bir araya geldiği zaman bir işe yarar.

Örneğin katalitik para, insanların sağlık giderlerini karşılamada kullanılamaz. Sağlık giderlerinin bir bölümünü karşılayabilecek bir paraya (dolayısıyla bilgi, beceri ve üreticiliğe) sahip insanların paralarıyla katalitik para bir araya gelirse bir işe yarayabilir. Nasıl ki meyve konsantresi tek başına içilmez su ile karıştırılarak kullanılabılırsa, katalitik para da tek başına kullanılamaz!

Ya da vatandaşın konut ihtiyacı devlet parasıyla (katalitik para) karşılanamaz. Ancak insanları tasarruf yapmaya özendirmek için kullanılabilir. Örneğin, konut için yapılacak tasarruflara devlet de katalitik parasından katkıda bulunabilir ve böylece hiçbir bankanın vermediği büyüklükte bir tasarruf faizi ortaya çıkmış olur ve vatandaş da bu çok yüksek faizden yararlanmak için ne yapıp yapıp tasarruf yapmaya çalışır. Sonuçta biriken paranın büyük bir bölümü vatandaşın parasıdır, ama onun birikmesine devletin katalitik parası neden olmuştur.

Katalitik para, katalitik devlet kavramına dayanır. Küçük devlet katalitik devlettir ve her katalizörde olduğu gibi etkisi de büyüktür. Bu da güçlü devlet demektir.

Her politikacının, bürokratin ve tüm vatandaşlarımızın ilk öğrenmesi gereken kavram bu olmalıdır. Aksi halde, devlet parasının bu katalitik özelliğini bilmeyen politikacının vaatler denizinde hem kendi, hem bürokrati ve hem de vatandaş boğulur.

Ekim 2001